



זה היה צריך להיות הדין הדראמטי ביותר של השנה: יצחק בן-אהרון משתעמם, ויקטור

האוזנר, כמו כל עסקן מיפלגתי נורמלי, רוצה להיות שר. משה קול, לעומת זאת, הוא איש העור בד הציוני (התנועה הקיבוצית השלטת במנגנון המיפלגה) ושר בממשלה. משבר בממשלה, אלא גם לעתידו הפוליטי בכך לל. כי משה קול ויתר על מקומו בכנסת כאשר נכנס לממשלה, כדי לפנות מקום לח"כ נוסף של ל"ע (נסיים אליעד, שעמד במקום החמישי ברשימה). אילו סולק קול מן הממשלה, היה

ההצעתם לא היתה רצינית מלכתחילה, או להצביע בעדה, ולהסתכסך עם שותפיהם בקואליציה. הימנעות מהצבעה היתה גורמת לשתי התוצאות גם יחד. מאותו רגע, מבלי שהעיתונות או הציבור ירגישו בכך, הלך והסיך תכך מצבם של ה"ל"ע. תרמו לכך הניגודים הפנימיים בתוך ל"ע. ההצעה המקורית נרשמה על שמו של האוזנר, שאינו שייך למנגנון ל"ע, ואינו צריך לדאוג לעתיד קיבוציה ומיפעליה הכלכליים המסופעים. לעומת זאת היה

למנוע כל תירוץ בעתיד. אף עיתון אחד לא דיווח על כך, מפני שהעיתונאים לא הבינו שכאן הונחה פיצצת-שעון. מאז היתה מונחת מתחת לכיסא ה"ל"ע, שהתחיל לפתע להיות כתינוח מאוד. ה"ל"ע הבינו מייד את הכוונה. לולא העלה האוזנר את הצעתו בתום החודש שיים, יכול היה אבנרי להעלות את אותה ההצעה עצמה — ואז היו ה"ל"ע צריכים לבחור בין שתי אפשרויות עגומות: ל"הצביע נגד ההצעה של עצמם, ולהוכיח

מישהו התך להם את דרך הנסיון גה השקמה. הרעיון חסרת-התקדים עלה במוחם של אורי אבנרי ואמנון זיכרוני. הם עשו מעשה שאין לו אה ורע בתולדות הכנסת מיומה הראשון. ימים מעטים אחרי שהוגשה הצעת-החוק של האוזנר, ברעש עצום של פיר-סומת, הוגשה אותה הצעת-החוק עצמה בר שם אורי אבנרי, וזכרוני פשוט העתיק את ההצעה של האוזנר, מבלי לשנות בה אף את השם או את סימני-הפיתוק, כדי

"איך הפכו הליברלים העצמאיים ומפ"ם מאריות לחתולי בית..."

כהנים וגרושות, "ממורים" ואחרים. הדרך הראשונה היא לגזור עליהם חיי אומללות ובדידות. לאסור עליהם להקים מישפחה. לשלול מהם זכות אורחית והומאנית יסודית ביותר. בדרך זו דוגלת האר"ת תודוכסיה, וזוהי, להלכה, חוקי-המדינה כיום. זוהי הרפה למדינה ולממשלה, שבראשה עומדת מפלגת-יפועים אתאיסטית, כופרת, צינית וחסרת-בושה. הדרך השנייה היא לבנות את חוקי המדינה על-ידי פתיחת דלת אחרית לעקר פתם. שולחים אנשים להתחתן בקפריסין, מכריחים שופט עליון במדינה לשאת את בחירת-ליבו באמריקה, מאפשרים למאות זוגות להתחתן בדואר המכסיקאי או בטקס פרטי. זהו כיוון החוק, השמלה לזוגות הצעירים בפתח חייהם המשווי תפים, קריקטורה של מדינת חוק. הדרך השלישית היא לאנוס את הרבנים לפעול בניגוד למצפונם הדתי, ובניגוד

להלו נאמו של אורי אבנרי, להנמקת הצעת-החוק הפרטית שלו: **אורי אבנרי:** אדוני היושבראש, כנסת נכבדה. (רעש באולם, חברי-כנסת יוצאים מן האולם). זהו חברי סיעת ל"ע בורחים מהאולם, כאשר מעלים הצעה הוזה להצעתם. **איך הפכו מאריות לחתולי בית!** הו"ר ישראל ישעיהו: אני מבקש לא להשתמש בכנסת בכינויים זואולוגיים. **אורי אבנרי:** זהו גילוי אריות. הצעה זו, שאני מביא בפניכם, שונה מכל הצעות-החוק שהגשנו אי פעם לכנסת. היא חוזרת מילולית על הצעת החוק של חברי-הכנסת גדעון האוזנר, מבלי לשנות בה אף נקודה ופסיק. הגשנו הצעה זו משלושה טעמים: ראשית, כדי להביע הזדהותנו הגמורה עם נסיון זה לפרוץ פריצה ראשונה

"גילוי אריות"

להלכה כפי שהם מבינים אותה. בדרך זו דוגלת השותפות של הגברת גולדה ושות', קרטל העסקנים של המימסד החילוני והמימסד הדתי. כדי להגשים זאת, הם "מפברקים" בחירות לרבנות הראשית. בדומה למינוי כמרים בדימוקרטיות עממיות. זוהי דרך פסוקה מעיקרה. מי שמתנגד בכנות לכפייה הדתית, חייב להתנגד באותו תוקף לכפייה האנטי-דתית. הדרך הרביעית היא לשחרר את הרבנים מן המיקרים האלה, ולשחרר את המיקרים האלה מידי הרבנים. מי שהרבנים אינם רוצים או מסוגלים להשיאם או לגרשם — ימצאו תרופה אצל רושם-הנישואין ומתיר-הנישואין החילוני הממלכתי. זוהי ההצעה המונחת עתה בפני הכנסת כבוד היושבראש, בניגוד לחברי-הכנסת האוזנר, אינו חייב לשלם מסי-שפתיים לאותו יצור המקמק ומתעתע, הקרוי "סטאטוס-קוו". ההצעה הזאת קובעת, לראשונה בתולדות ישראל, רושם-נישואין אורחי. זהו נידבך ראשון לבניין חדש. זה תקדים לקראת הבאות. זה מפר את הסטאטוס-קוו, בלי כל ספק. אז מה? סטאטוס-קוו זה כבר מת מאה מיתות משונות. הוא נקבר בכנסת הזאת. כאשר הליכוד הלאומי, זכורנו לא לברכה, מגח"ל ועד מפ"ם ול"ע, כפה על חוקי-השבות ומירשם החושבים את הגדרה האורתודוקסית של בני-אדם. האם תחיו היום את הפגרה הזו, כדי להשליכו על דרך הקירי מה והצדק?

בחומת הכפייה הדתית. הלוואי וסיעות נוספות היו הולכות באותה דרך, כדי להריח את החזית היבבורית במערכה זו. שנית, כדי לנמק את ההצעה הזאת על-פי תפיסתנו. שלישית, כדי לעמוד על המישמר ולמנוע נסיגה בכל השלבים מצד סיעת ל"ע — בעבר, בהווה ובעתיד. כולל ההצבעה של היום, שלא הפתיעה אותנו. חיששו מראש שבאשר תעמוד על הפרק הכרעה מעשית, וייתכע המחיר הכרוך בכך, יבוא לאנשי סיעת ל"ע הירחור שני. וזהו מה שקרה.

ל"ע הצביעה נגד!

כבוד היושבראש, אין זה סוד שאנו דוגלים בהפרדה מוחלטת בין הדת והמדינה — הן לטובת הדת, הן לטובת המדינה. גם אין זה סוד שאנו דוגלים בהנהגת נישואין אורחיים לכל אזרחי המדינה, וגם גירושין אורחיים. לפני כמה חודשים העלינו, לראשונה בתולדות הכנסת, את הצעת-החוק להניגת נישואין וגירושין אורחיים. הצענו, בפשטות, שכל הנישואין וכל הגירושין יהיו אורחיים. אך אנשים דתיים וכלו להוסיף טקס דתי על הטקס הממלכתי. כשעת ההצבעה על הצעה זו הצביעה סיעת ל"ע נגד ה, והרי דיעה שהיא מתנגדת לנישואין אורחיים לכל. סיעת מפ"ם, לעומת זאת, נמנעה מההצבעה. ברור לנו שאין בכנסת הזאת רוב להנהגת רישומה דימוקרטית יסודית זו, שתשים קץ למישטר-האישות התיאוקרטי, אותו ירשנו מהמישטר הביזנטי, דרך המיישר העותומני והמנדאט הבריטי. מי שרוצה בכך חייב לבחור בכנסת אחרת, וממידא גם כממי שזה אחרת.

הבני של ילד אחד

זהו העוקץ, בסופו של דבר. מדוע רוגשת ארץ? מדוע היו אתמול סצינות של התלהבות המונית והתקרר ממות המונית בקיבוצים של המערך? מדוע התפללו — ממש התפללו — אתמול מאות אלפי אזרחים שהפעם — לפחות הפעם הזאת! — לא ייכנעו לה"ע? מפני שאין כאן שאלה מופשטת, שאלה תיאורטית, שאלה עקרונית בלבד. פה מדובר בגורלות של בני-אדם. דוסטויבסקי אמר שאין אדיאז בעולם, השווה את הכבי של ילד אחד. וכאן מדובר על גורלן של מאות משפחות שלא קמו, זוגות (המשך בעמוד 34)

אולם ניתן להגשים מהפכה זו בשלבים, תוך ליכוד כוחות סביב רישומות קוני קרטיות, שאינן מגיעות עדיין אל היעד המיוחל. רישורמה כזו היא המוצעת היום. כאשר נודעה ברבים פרשת ה"ממורים" — וחרפה היא שעלי להזכיר מונח נתעב זה מעל דוכן הכנסת — יומנו את הקמתו של הוועד הציבורי למען נישואין אורחיים, שאירגן את "יום הממור", והפגין בשערי הכנסת תחת הסיסמה "כולנו ממורים". מישלחת מטעם ועד זה נפגשה אז עם נציגי הסיעות השונות בבית, והציעה את ההצעה המינמלית להנהיג נישואין אורחיים לפסוליה-חיתון, שנמנע מהם להתר חתן על-פי ההלכה. לא רק נציגי מפ"ם ול"ע הסכימו אז עם רעיון זה, אלא גם חברים מטעם מפלגת העבודה, גח"ל ואחרים. אנו באים עכשיו לדרוש את פרעון השטר. כבוד היושבראש, איש ארבע דרכים כדי לפתור את בעיית פסולי החיתון, כגון